הגדה
של
פסח

חפצי-בה

תש״ך

1960

שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח.
כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהֹוָה אֱלֹוהֶיךָ
מִמִּצְרַיִם לָיְלָה:

בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
בֵּין הָעַרְבַּיִם
פֶּ סַ ח

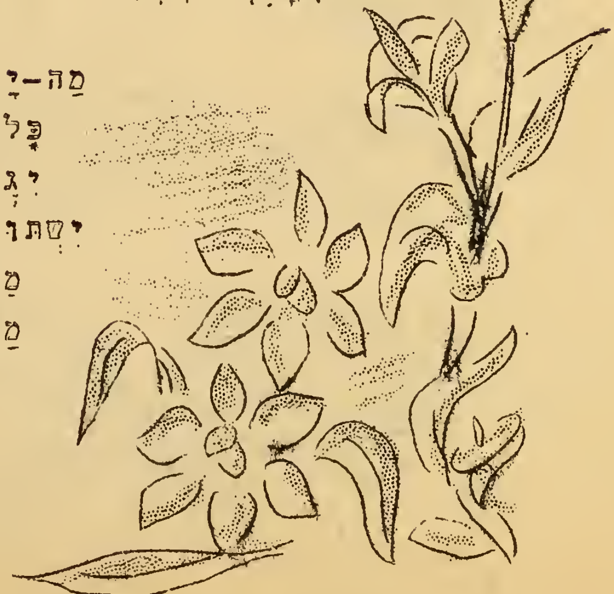

וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן
וְחַגֹּתֶם אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתֵיכֶם
חֻקַּת עוֹלָם תְּחָגֻּהוּ.

מַה-יָּפִית, הָאָבִיב!
בַּשָּׂדֶה, בָּאָחוּ,
הַצִּיצִים יִפְרָחוּ,
צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב.
מַה-יָּפִית, הָאָבִיב!
מַה-נָּעַמְתָּ, הָאָבִיב!

מַה-יָּפִית, הָעוֹלָם!
יַם דָּגָן שָׁטוּחַ
זַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ
וּמְאִירִים פְּנֵי חֲגָגָם.
מַה-יָּפִית, הָעוֹלָם!
מַה-נָּעַמְתָּ, הָעוֹלָם!

מַה-יָּפִית, בֹּקֶר-אוֹר!
כָּל עָנָף, כָּל עֵשֶׂב,
יִגְמְעוּ טַל כֶּסֶף;
יִשְׁתּוּ טַל, יָפִיצוּ מוֹר.
מַה-יָּפִית, בֹּקֶר-אוֹר!
מַה-נָּעַמְתָּ, בֹּקֶר-אוֹר!

[illegible] ושירה:

הגיע ליל פסח, כל העולם כלו אומר הלל
כי בלילה הזה אוצרות טללים נפתחים

קריאה: טל

טל

צבה שנה טובה ומעטרת
פרי הארץ לגאון ולתפארת
בטל

וְשׂבע מלא אסמינו
גן רוה שימנו
בטל

טל

גופף עלי ארץ ברוכה
ממגד שמים שבענו ברכה
בטל

טל

בו תברך מזון
במשמנינו אל יהי רזון
בטל

טל

יעסיס צוף הרים
טעם במאדיך מבחרים
זמרה בנבעים וקול ברים
בטל

קְרִיאָה:

הִנֵּה הַסְּתָו עָבַר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ:

הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר
נָתְנוּ רֵיחַ:

קריאה ושירה:

פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ וַתְּשֹׁקְקֶהָ רַבַּת תַּעְשְׁרֶנָּה פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם תָּכִין דְּגָנָם. כִּי כֵן תְּכִינֶהָ: תְּלָמֶיהָ רַוֵּה נַחֵת גְּדוּדֶיהָ בִּרְבִיבִים תְּמֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ תְּבָרֵךְ: עִטַּרְתָּ שְׁנַת טוֹבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן: יִרְעֲפוּ נְאוֹת מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחְגֹּרְנָה: לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:

קריאה

כְּתֻנּוֹת פַּסִּים לָבַשׁ הַגָּן

וּכְסוּת רִקְמָה מַדֵּי דִּשְׁאוֹ;

וּמְעִיל תַּשְׁבֵּץ עָטָה כָּל עֵץ

וּלְכָל עַיִן הֶרְאָה פִּלְאוֹ.

כָּל צִיץ חִדֵּשׁ לִזְמַן חָדָשׁ,

יָצָא שׂוֹחֵק לִקְרַאת בּוֹאוֹ;

אַךְ לִפְנֵיהֶם שׁוֹשָׁן עוֹבֵר,

מֶלֶךְ עַל כֹּל הוּרַם כִּסְאוֹ.

יָצָא מֵבִין מִשְׁמָר עָלָיו

וַיְשַׁבֵּחַ אֶת בִּגְדֵי כִלְאוֹ;

מִי לֹא יִשְׂמַח יֵיבוֹ עָלָיו –

הָאִישׁ הַהוּא יִשָּׂא חֶטְאוֹ!

מקהלה:

על שנת גדול-והרחבה

ועל ארץ קולטת עולים

ברבבות, שיבואו אלינו

להתערות בגבולנו, לתת

שכם עמנו בבנין וביצירה –

ל ח י י ם !

שותים כוס ראשונה

הקהל קם

נזכור את חברינו וחברותינו היקרים, אסר רקמו עמנו חיים
עסירים ויפים סל יצירה ובנין, נסאו בלבם את חזון גאולת
הארץ ותקומתה ולא הגיעו עד הלום.

נזכור את ילדינו הרכים, אסר פתיל חייהם ניתק לפתע ולא זכינו
לראותם גדלים ופורחים בקרב בני הדור הצעיר,הממלאים את
ביתנו.

נזכור את הורינו, אסר באו אלינו לסתף עצמם במפעל בניהם
ונכדיהם ומצאו מנוחת עולמים בנחלתנו.

נזכור את הנסמות הטהורות סל אחינו ואחיותנו, הורינו וקרובינו,
אסר גוועו במצור ובמצוק בידי הצורר בגולה, אסר הרימו
את נס המרד וקידסו את סם ישראל בלחמם ובנפלם בין חומות
הגטאות.

נזכור את הטובים בבנינו ובנותינו, ברי הלבב וטהורי החזון,
אסר אחזו בנסק להגן על כבוד ישראל וחרותו, אסר הרוו את
אדמתו בדמם, מערבות הנגב ועד פסגות הגליל, מסדמות העמק
ועד הרי ירוסלים.

נזכור - כי במותם צוו לנו את החיים.

הקהל יושב

שירה:

מי יתן ראסי מים ועיני מקור דמעה
ואבכה יומם ולילה חללי בת עמי.
על ההרים אסא בהי, על נאות מדבר - קינה.
והפכתי אבלם לססון וסמחתים מיגונם.

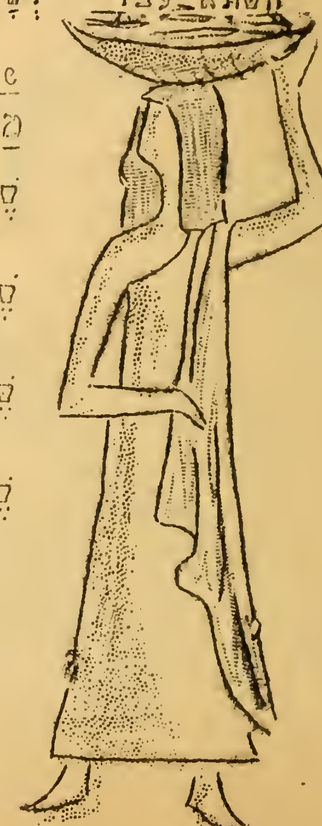
קורא ושירה:

הִנְנִי מוּכָן וּמְזוּמָּן לְקַיֵּם מִצְוָה
לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם יַחַד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל

קריאה ושירה:

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם.
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח.
הַשַּׁתָּא הָכָא לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל.
הַשַּׁתָּא עַבְדֵי לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי-חוֹרִין.

שירת ילדים וכל הציבור לניגון:

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה,
הַלַּיְלָה הַזֶּה. - כּוּלּוֹ מַצָּה.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת,
הַלַּיְלָה הַזֶּה - כֻּלּוֹ מָרוֹר.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּילִין אֲפִילוּ פַּעַם אֶחָת,
הַלַּיְלָה הַזֶּה - שְׁתֵּי פְעָמִים.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין,
הַלַּיְלָה הַזֶּה - כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין.

קְרִיאָה:

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה. וְאִילוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם. הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים. כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים. כֻּלָּנוּ זְקֵנִים. כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה. מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם.
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

קְרִיאָה:

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ:
רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה:

יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן:

דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר:

וַיְהִי כָּל-נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ-יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם:

קְרִיאָה:

וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל-אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם:

קְרִיאָה:

וַיָּקָם מֶלֶךְ-חָדָשׁ עַל-מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדַע אֶת-יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר אֶל-עַמּוֹ הִנֵּה
עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן-יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי-
תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל-שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם-בָּנוּ וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ:
וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה
אֶת-פִּתֹם וְאֶת-רַעַמְסֵס: וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ: וַיְמָרְרוּ אֶת-חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל-עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל-עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר-עָבְדוּ
בָהֶם בְּפָרֶךְ:

שִׁירָה:

וכאשר יענו אותו - כן ירבה וכן יפרץ

קריאה:

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו: ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול: ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך: ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו. הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר: וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדין:

קריאה:

ומשה היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר: וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל: ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו: וארד להצילו מיד מצרים ולהעלתו מן הארץ ההיא אל ארץ טובה ורחבה אל א ר ץ   ז ב ת   ח ל ב   ו ד ב ש :

שיחה

"ומשה היה רועה" - כשהיה משה רבנו רועה צאנו של יתרו
במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסות.
כיון שהגיע לחסות נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי
לשתות. כיון שהגיע משה אצלו אמר: "אני לא הייתי
יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה". הרכיבו על כתפו
והיה מהלך. אמר הקב"ה: יש לך רחמים לנהוג צאנו של
בשר ודם כך - חייך, אתה תרעה צאני ישראל.

קְרִיאָה:

וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
שַׁלַּח אֶת עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ
לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת יְהוָה וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ:

קְרִיאָה:

וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת שֹׁטְרָיו לֵאמֹר: לֹא תֹאסִפוּן
לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן:
וְאֶת מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ
מִמֶּנּוּ כִּי נִרְפִּים הֵם עַל כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ:

הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְקוֹשְׁשִׁים אֶת הַקַּשׁ בַּמִּדְבָּר וְרוֹמְסִים בַּחֹמֶר וּבַקַּשׁ. הָיָה הַקַּשׁ נוֹקֵב אֶת עִקְבֵיהֶם וְהַדָּם מִתְבּוֹסֵס בַּחֹמֶר. רָחֵל, בַּת בְּנוֹ שֶׁל שׁוּתֶלַח, הָיְתָה הָרָה לָלֶדֶת וְרָמְסָה בַּחֹמֶר עִם בַּעְלָהּ וְיָצָא הַוָּלָד מִמֵּעֶיהָ וְנִתְעָרֵב בְּתוֹךְ הַמַּלְבֵּן, וְיָרַד מִיכָאֵל וְהֶעֱלָהוּ לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד.
בְּאוֹתוֹ לַיְלָה נִגְזַר גְּזַר-דִּין עַל מִצְרַיִם.

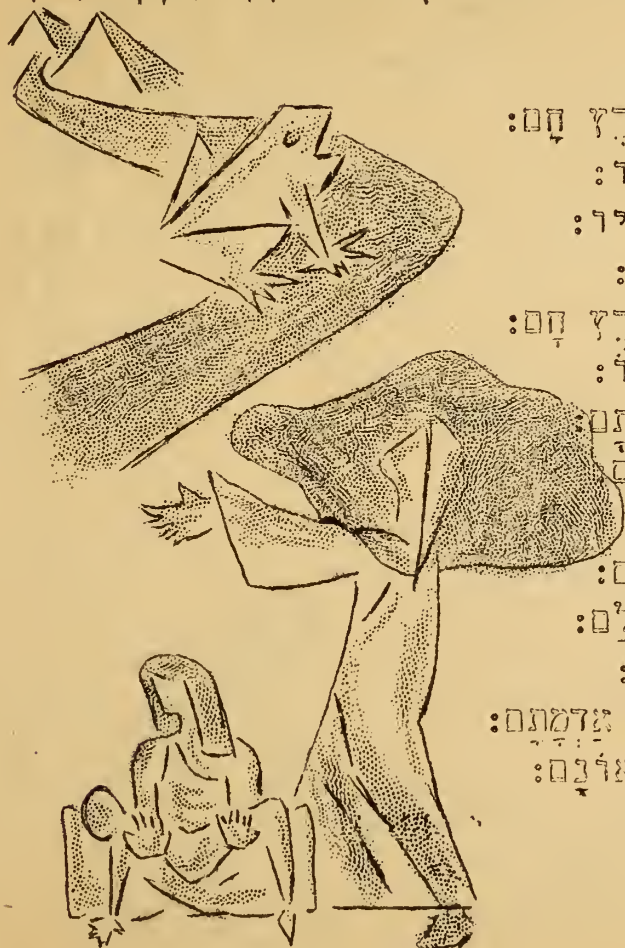

קריאה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עַתָּה תִרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם
וּבְיָד חֲזָקָה יְגָרְשֵׁם מֵאַרְצוֹ׃

קריאה:

וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם׃
וַיֶּפֶר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו׃
הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃
שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ׃
שָׂמוּ בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם׃
שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ׃
הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת דְּגָתָם׃
שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם׃
אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב כִּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם׃
נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃
וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם׃
אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר׃
וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם׃
וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם׃

שירת צבור:

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ,
שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
וְהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם.

הכרזה:

על שנת שלום ושלוה לרחוק ולקרוב;
ועל ארץ שוקטת בגבולותיה הבוטחים;
על יחסי שכנות טובים מחוץ ומבית
עלינו ועל כל ישראל למשמרת שלום -
ל ח י י ם !

שותים כוס שניה

קריאה ושירה:

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים!

קריאה:

וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל עֲבָדָיו וְכָל מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה גְדֹלָה
בְּמִצְרָיִם כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת: וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר
קוּמוּ צְּאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת יְהוָה
כְּדַבֶּרְכֶם: גַּם צֹאנְכֶם גַּם בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם גַּם אֹתִי:
וַתֶּחֱזַק מִצְרַיִם עַל הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כֻּלָּנוּ מֵתִים:

שירת צבור:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

קריאה:

וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שִׁכְמָם:
וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ
מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם: וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל צִבְאוֹת יְהוָה
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים לְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם:

שירת צבור:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

קריאה:

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל הָעָם
וַיֹּאמְרוּ מַה-זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי שִׁלַּחְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ: וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם
וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל הַיָּם: וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה
מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה:
וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה
זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם: טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ
בַּמִּדְבָּר:

קריאה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מַה-תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ:
וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה
וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה
מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ
וּפָרָשָׁיו אֶל תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל מַחֲנֵה
מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת מַחֲנֵה מִצְרָיִם: וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר
לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם:

קריאה

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר:

קריאה ושירה:

אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם:
עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה
בְּצָבוּ כְּמוֹ נֵד נֹזְלִים
קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב יָם:
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג
אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי
אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי:
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם
צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים:

קריאה:

בְּשָׁעָה שֶׁבִּקֵּשׁ הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא לְהַטְבִּיעַ אֶת מִצְרַיִם בַּיָּם כִּנֵּס כָּל הַמַּלְאָכִים שֶׁל מַעְלָה. הִתְחִילוּ שָׂרֵי הָאֻמּוֹת מְלַמְּדִים סַנֵּגוֹרְיָא עַל מִצְרַיִם. כֵּיוָן שֶׁרָאָה מִיכָאֵל כָּךְ, רָמַז לְגַבְרִיאֵל וְטָס לְמִצְרַיִם טִיסָה אַחַת וְשָׁמַט לְבֵנָה עִם טִיטָהּ וְתִינוֹק אֶחָד עִמָּהּ שֶׁשִּׁקְּעוּהוּ בַּבִּנְיָן, וּבָא וְעָמַד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא וְאָמַר: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כָּךְ שֶׁעִבְּדוּ אֶת בָּנֶיךָ! מִיָּד יָשַׁב עֲלֵיהֶם הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא בְּמִדַּת הַדִּין וְטִבְּעָם בַּיָּם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בִּקְשׁוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לוֹמַר שִׁירָה לִפְנֵי הַקָּבָּ"ה, אָמַר לָהֶם הַקָּבָּ"ה:
מַעֲשֵׂי יָדַי טוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתֶּם אוֹמְרִים שִׁירָה לְפָנַי?!

[illegible]

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז:
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו:
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס
הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מַה-לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם-מָיִם
חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ-מָיִם:

הברכה:

על שנת תבואת השדה
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה
שנחלו אבותינו ואנו
לאכול מפריה ולשבוע מטובה -
ל ח י י ם !

שותים כוס שלישית

סעודה

שירים לאחר הסעודה

אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה:
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה:
מֵאֵת יְהֹוָה הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ:
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהֹוָה נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ:

מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ
מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ

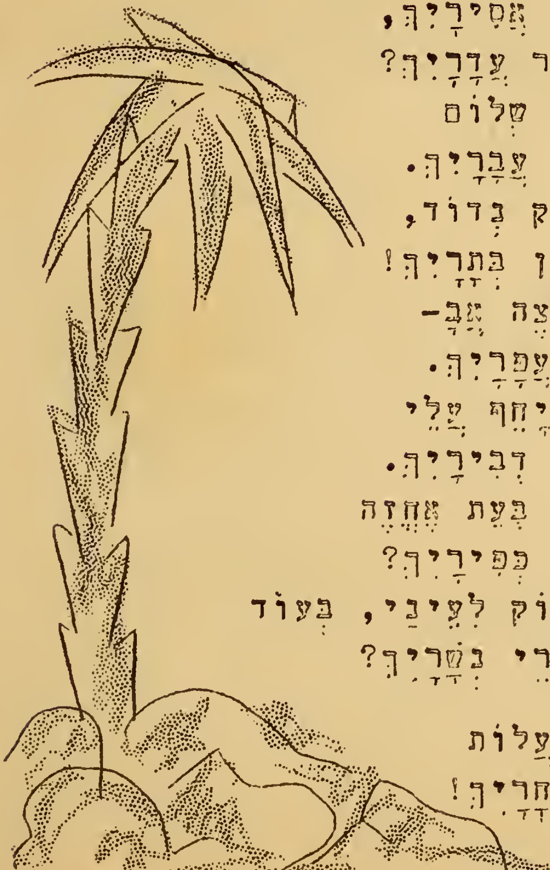
קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה
רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה
שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה
תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכֻפֶּלֶת
לַמָּקוֹם עָלֵינוּ שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם.

שירה והכרזה:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִילּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם

קריאה:

צִיּוֹן, הֲלֹא תִשְׁאֲלִי לִשְׁלוֹם אֲסִירַיִךְ,
דּוֹרְשֵׁי שְׁלוֹמֵךְ וְהֵם יֶתֶר עֲדָרָיִךְ?
מִיָּם וּמִזְרָח וּמִצָּפוֹן וְתֵימָן שְׁלוֹם
רָחוֹק וְקָרוֹב שְׂאִי מִכֹּל עֲבָרָיִךְ.
מִי יַעֲשֶׂה לִי כְנָפַיִם וְאַרְחִיק נְדוֹד,
אָנִיד לְבִתְרֵי לְבָבִי בֵּין בְּתָרָיִךְ!
אֶפּוֹל לְאַפַּי עֲלֵי אַרְצֵךְ וְאֶרְצֶה אֲבָ-
נַיִךְ מְאֹד וַאֲחוֹנֵן אֶת עֲפָרָיִךְ.
יִנְעַם לְנַפְשִׁי הֲלוֹךְ עָרוֹם וְיָחֵף עֲלֵי
חָרְבוֹת שְׁמָמָה אֲשֶׁר הָיוּ דְבִירָיִךְ.
אֵיךְ יֶעֱרַב לִי אֲכֹל וּשְׁתוֹת, בְּעֵת אֶחֱזֶה
כִּי יִסְחֲבוּ הַכְּלָבִים אֶת כְּפִירָיִךְ?
אוֹ אֵיךְ מְאוֹר יוֹם יְהִי מָתוֹק לְעֵינַי, בְּעוֹד
אֶרְאֶה בְּפִי עוֹרְבִים פִּגְרֵי נְשָׂרָיִךְ?

אַשְׁרֵי מְחַכֶּה וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה עֲלוֹת
אוֹרֵךְ וְיִבָּקְעוּ עָלָיו שְׁחָרָיִךְ!

קריאה:

מתוך חזון יחזקאל על קץ הגלות ושחרור ישראל

קריאה

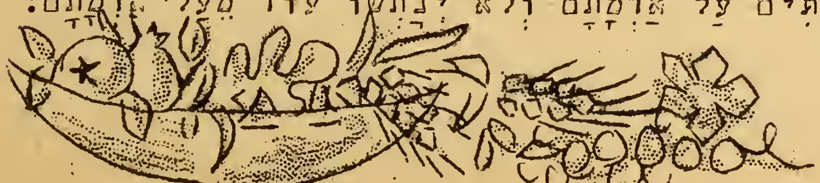
הָיְתָה עָלַי יַד יְהוָה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה
וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל
פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת
הָאֵלֶּה וָאֹמַר אֲדֹנָי יֱהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְּבַר יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה
לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם: וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים
וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם
וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה: וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי וַיְהִי קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה
רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל עַצְמוֹ: וְרָאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה
וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמָעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ
הִנָּבֵא בֶן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי
הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ: וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם
הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ
וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יֱהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי
אֶתְכֶם עַל אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם יְהוָה:

קריאה:

שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך חי אני נאם יהוה כי
כלם כעדי תלבשי ותקשרים ככלה: כי חרבתיך ושממתיך וארץ הרסתך
כי עתה תצרי מיושב ורחקו מבלעיך: עוד יאמרו באזניך בני שכליך
צר לי המקום גשה לי ואשבה: ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה ואני
שכולה וגלמודה גלה וסורה ואלה מי גדל הן אני נשארתי לבדי אלה
איפה הם:

הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח
הרה וילדת יחדו קהל גדול ישובו הנה: ובאו ורננו במרום ציון
ונהרו אל טוב יהוה על דגן ועל תירש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר
והיתה נפשם כגן רוה ולא יוסיפו לדאבה עוד: והפכתי אבלם לששון
ונחמתים ושמחתים מיגונם:

הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר ודרך ענבים במשך הזרע והטיפו
ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה: ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות
ואכלו את פריהם: ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם:

קריאה ושירה:

חסל סדור פסח כהלכתו
ככל משפטו וחקתו
כאשר זכינו לסדר אותו
כן נזכה לעשותו.
זך שוכן מעונה
קומם קהל עדת מי מנה,
בקרוב נהל נטעי כנה
פדויים לציון ברנה.

מקהלה.

על שבת חברות טובה בביתנו
ועל חיים עשירי תכן וספוק;
על גדול דור צעיר וחסון
שידע להמשיך את הדרך אחרינו –

לחיים!

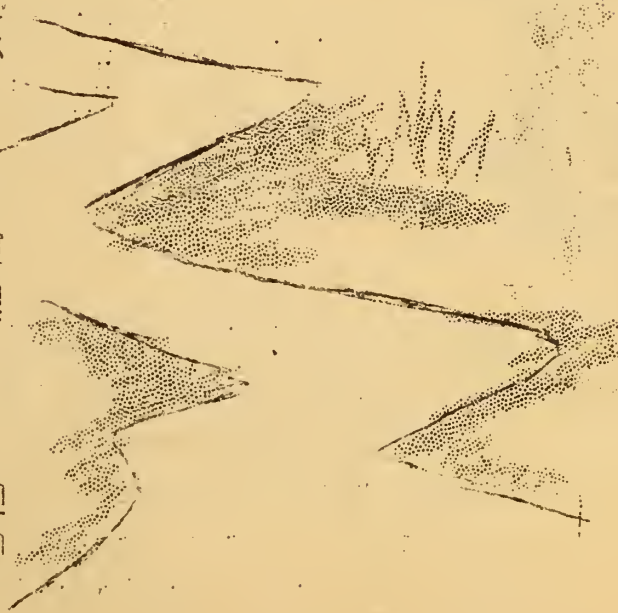
[illegible]

שִׁירֵי סִיּוּם

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי
בִּמְהֵרָה יָבוֹא אֵלֵינוּ
עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.

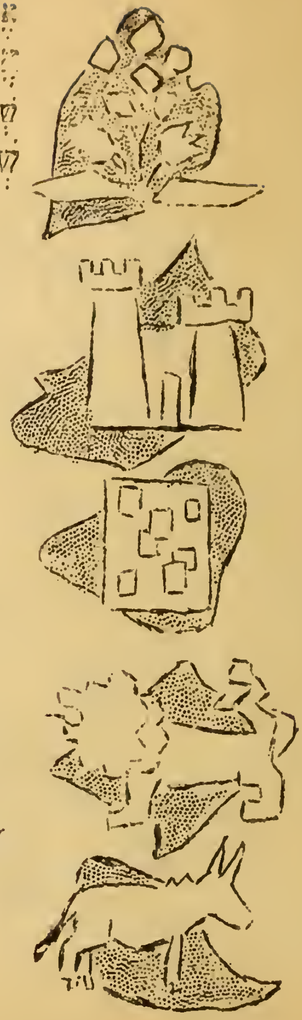
אַדִּיר בִּמְלוּכָה, בָּחוּר כַּהֲלָכָה,
גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְךָ וּלְךָ!
לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ אַף לְךָ,
לְךָ אֲדֹנָי הַמַּמְלָכָה
כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה.
דָּגוּל בִּמְלוּכָה, הָדוּר כַּהֲלָכָה,
וָתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְךָ וּלְךָ!
לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ אַף לְךָ,
לְךָ אֲדֹנָי הַמַּמְלָכָה
כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה.
תַּקִּיף בִּמְלוּכָה, תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה,
תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְךָ וּלְךָ!
לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ אַף לְךָ,
לְךָ אֲדֹנָי הַמַּמְלָכָה
כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה.

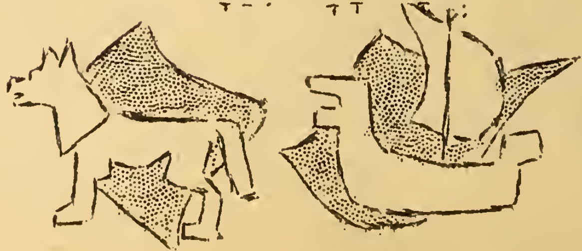

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ? אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ!
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ!
שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ!
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה אָבוֹת
אַרְבַּע אִמָּהוֹת
חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה
תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה
עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא
אַחַד-עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא
שְׁנֵים-עָשָׂר שִׁבְטַיָּא
שְׁלֹשָׁה-עָשָׂר מִדַּיָּא

חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא
דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי,
חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.
וְאָתָא שׁוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא,
דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי,
חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.
וְאָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא...
וְאָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא...
וְאָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא...
וְאָתָא מַיָּא וְכָבָה לְנוּרָא...
וְאָתָא תוֹרָא וְשָׁתָה לְמַיָּא...
וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא...
וְאָתָא מַלְאַךְ-הַמָּוֶת וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט...
וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא
וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ-הַמָּוֶת,
דְּשָׁחַט לְשׁוֹחֵט דְּשָׁחַט לְתוֹרָא,
דְּשָׁתָה לְמַיָּא דְּכָבָה לְנוּרָא,
דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא דְּהִכָּה לְכַלְבָּא,
דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְּאָכְלָה לְגַדְיָא
דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי
חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא!

מקורות

שמֹר	דברים ט״ז, שמות י״ב
מה-יפית	עברית: י. אחאי
טל	הקליר
הנה הסתו עבר	שיר-השירים ב׳
פקדת הארץ	תהלים ס״ה
כתנות-פסים	ר׳ משה אבן-עזרא
הנני מוכן ומזומן	הגדה מסרתית
הא לחמא עניא	
מה נשתנה	
עבדים היינו	
ואלה שמות	שמות א׳
ויהי בימים ההם	שמות ב׳
ומשה היה רֹעה	שמות ג׳
„ומשה היה רֹעה"	ספר האגדה
ואחר באו	שמות ה׳
ויצו פרעה	
ויאמר ה׳: עתה תראה	שמות ו׳
ויבאו ישראל מצרים	תהלים ק״ה
זכור את היום הזה	שמות י״ג
ויקם פרעה לילה	שמות י״ב
וישא העם את בצקו	שמות י״ג

ויֻגד למלך מצרים	שמות י״ד
אז ישיר משה	שמות ט״ו
בשעה שבקש	ספר האגדה
בצאת ישראל ממצרים	תהלים קי״ד
אודך כי עניתני	תהלים קי״ח
ממצרים גאלתנו	הגדה מסרתית
קרב יום	
על אחת כמה וכמה	
בכל דור ודור	
ציון, הלא תשאלי	ר׳ יהודה הלוי
אסֹף, אאסֹף	מיכה ב׳
היתה עלי יד יהוה	יחזקאל ל״ז
שאי סביב עיניך	ישעיהו מ״ט
הנני מביא	ירמיהו ל״א
הנה ימים באים	עמוס ט׳
חסל סדור פסח	הגדה מסרתית
אדיר במלוכה	
אחד מי יודע	
חד גדיא	
ברכות לארבע כוסות	מ.ינ.